

Н. А. ЛЄМЕШЕВА

МИСТЕЦТВО

**Підручник інтегрованого курсу для 1 класу
закладів загальної середньої освіти**

Кам'янець-Подільський
 «Абетка»
2018

УДК 7.01(075.3)
Л44

Підручник розроблено
за «Типовою освітньою програмою початкової освіти.
Цикл І (під керівництвом Шияна Р. Б.)»
 затвердженою рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України
від 22 лютого 2018 р.

Умовні позначення:

Слухання

Практичне завдання

Запитання

Співаємо

Рухлива хвилинка

Гра на інструментах

Лємешева Н. А.

Л44   Мистецтво : підруч. інтегрованого курсу для 1 кл.
закл. загальної середньої освіти / Н. А. Лємешева. –
Кам'янець-Подільський : Абетка, 2018. – 128 с. : іл.

УДК 7.01(075.3)

ПРИВІТ, ШКОЛЯРИКУ І ШКОЛЯРОЧКО!

Ось і почалося твоє цікаве шкільне життя! Дозволь запросити тебе у подорож до чарівної країни мистецтва.

Разом ми поринемо у захопливий світ звуків, кольорів, ліній та рухів. Ти навчишся співати й малювати, відкриєш для себе красу творів музики й образотворчого мистецтва, отримаєш насолоду від перегляду кінофільмів і театральних вистав.

А допоможе тобі у подорожі ось ця книга – справжній путівник країною мистецтва! Тож рушаймо в путь!

Авторка

МОЯ ШКОЛА, МІЙ КЛАС

Знайомся! На зображеннях представлені різні види мистецтва: музичне, театральне, образотворче, танцювальне, кіномистецтво. Ти вже зустрічався з ними раніше? Пригадай де це було?

Що об'єднує ці зображення? А ти любиш співати, малювати, танцювати? Поміркуй, що потрібно вміти, щоб виступати на сцені або брати участь у виставках малюнків?

М. Ровенко. «Ми першокласники».

Про що ця пісня? Який настрій вона в тебе викликала? Як гадаєш, чим ти будеш займатися на уроках мистецтва? Поміркуй, як потрібно слухати музику.

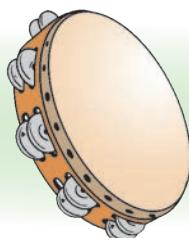
ДОСЛІДЖУЄМО

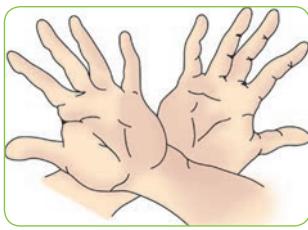
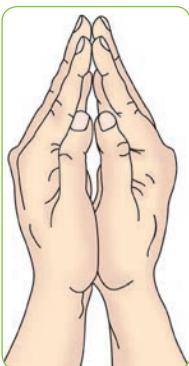
«МУЗИКА І МІЙ НАСТРІЙ»

Ф. Шуберт, «Аве Марія»; Й. С. Бах, «Жарт» (фрагменти).

Які емоції викликає в тебе ця музика? Спробуй відтворити різний настрій грою на інструментах або жестами.

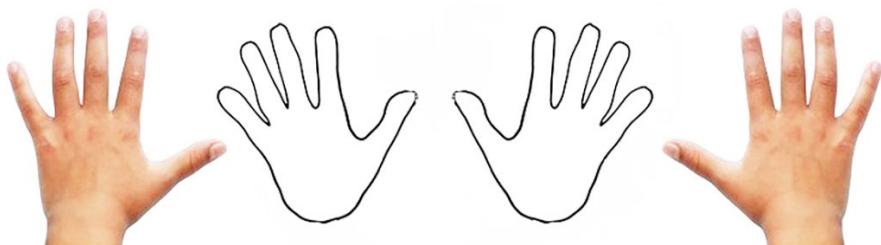
Образотворче мистецтво твориться за допомогою різних художніх матеріалів та інструментів.

Пам'ятай! Кожна річ має своє місце на парті. Спробуй організувати власне робоче місце. Поміркуй, яких правил слід дотримуватися.

Обведи долоньки олівцем. Розмалюй їх так, щоб створити цікавий образ.

Музика – це мистецтво звуків. Музичні звуки утворюють мелодії.

Поміркуй, що необхідно, щоб навчитися гарно співати.

Ми дружний і веселий клас,

І дружба поєднала нас.

М. Шуть. «Наше коло мов сім'я».

Наше коло мов сім'я.

Друзі ми: і ти, і я!

Обійми того, хто справа.

Обійми того, хто зліва.

Ми – одна сім'я!

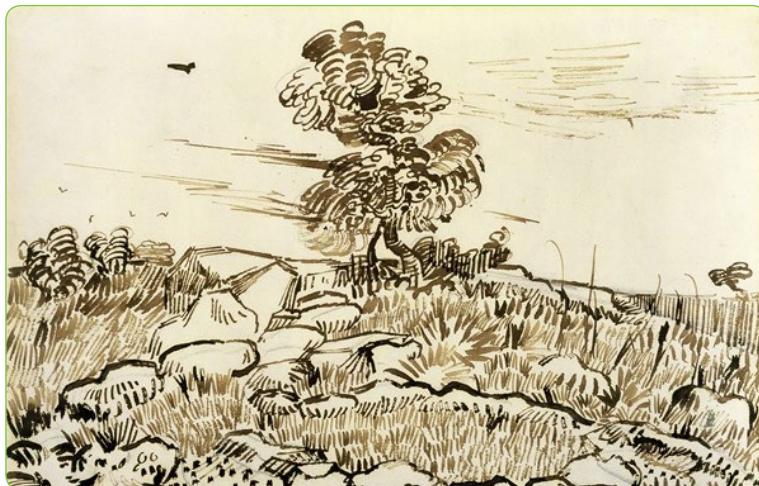
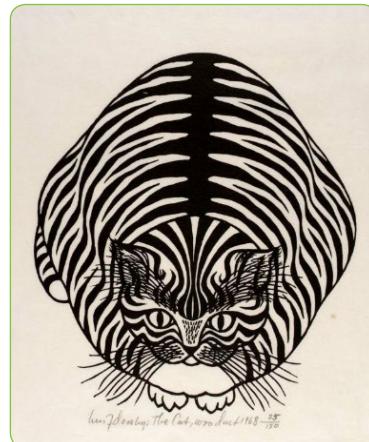

З якими видами мистецтва ти зустрічаєшся щодня? Наведи приклади.

МИСТЕЦТВО І СВІТ

Подивись, який прекрасний світ навколо! А митці його роблять ще прекраснішим. У природі та звичайних речах вони помічають незвичайну красу, а потім відтворюють її лініями, кольорами, звуками, рухами.

Малюнки створені за допомогою ліній, крапок відносяться до графіки.

Які лінії допомогли відтворити красу образів довколля? Які враження в тебе викликали графічні твори? Поміркуй разом з дітьми у класі, яким було б життя людей без малюнків.

Ж. Ф. Рамо. «Перегукування птахів».

Який настрій створила музика? На яку лінію схожа її мелодія?

Т. Вернер. «Танець каченят».

Разом із дітьми свого класу затанцюй танець каченят.

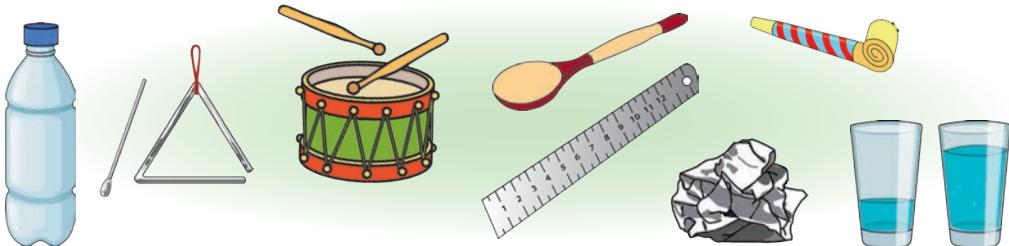

ДОСЛІДЖУЄМО

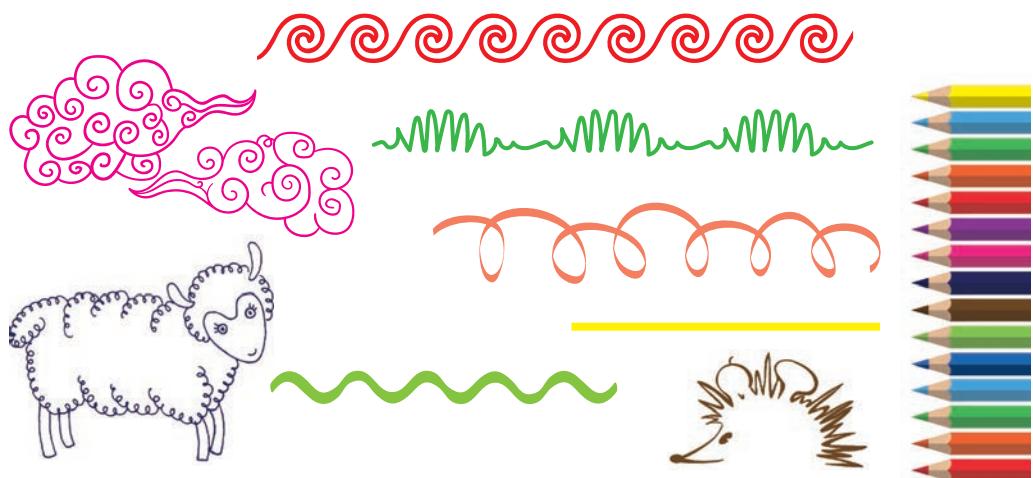
ГРА «ОРКЕСТР ДОВКІЛЛЯ»

Досліді звучання різних речей та музичних інструментів. Спробуй відтворити шум вітру, шурхіт крил метеликів, цокіт копит коня, крапання дощiku.

Лінії бувають різні: довгі, короткі, тоненькі, товсті, прямі, хвилясті...

Не відриваючи руки, зобрази лінією рослини рідного краю.

За допомогою кольорових ліній намалюй образи природи: рослини, сонечко, хмарки, озеро, птахів.

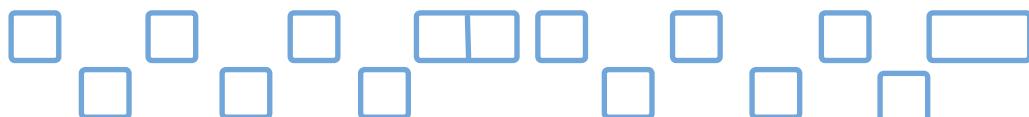

Мелодії складаються з музичних звуків різної висоти та тривалості (довгі: або , короткі: або). Вони можуть звучати з різною гучністю (голосно і тихо).

Кар-кнув крук на кро- ні: «Кар!»
Я ку - пив но- вий бук- вар.

У зе- ле- но- му гай- ку чу- ти всім: ку- ку, ку- ку
Це зо- зу- ля нас ві- тає і спі- ва: ку- ку, ку- ку.

Порівняй мелодії. Спробуй заспівати високо або низько. Де ми можемо чути навколо нас звуки різної висоти?

Як митці відтворюють світ?

Я ВУЛИЦЕЮ ЙДУ

Дорогою до школи тебе оточує багато цікавого. Чи помічаєш ти незвичайне й красиве навколо?

Що відбувається на малюнку? Чим займаються діти й дорослі? Про що мріють тварини? Які звуки лунають? Які цікавинки ти ще помітив? Як люди намагаються зробити довкілля красивішим?

Р. Наконечний, О. Шевченко. «В гості до бабусі» з циклу «З любов'ю до дітей».

Яка мелодія пісні? Обери відповідні слова.

сумна

повільна

весела

швидка

Уяви, що ти їдеш машиною і порухайся під пісню.

Перегляд. Мультфільм «Робокар Полі» (серія 25).

Як слід поводитися на вулиці? Яка музика супроводжує мультфільм?

ДОСЛІДЖУЄМО

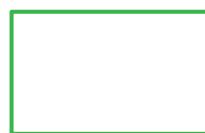
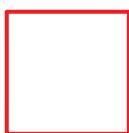
Дослідій звуки, які ти чуєш на вулиці. Вони високі чи низькі, гучні чи тихі?

Як ти ставишся до гучних звуків, гучної музики? Поясни свою думку.

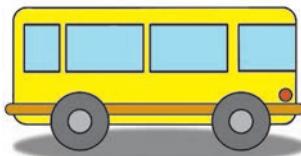

Знайди знайомі тобі геометричні фігури та назви їх. Які з них утворилися із тонкої лінії, і які з товстої.

Зобрази тонку і товсту лінії простим олівцем, восковим олівцем або пастеллю. Зроби висновки.

Форма – зовнішній вигляд предмета.

Поміркуй, які геометричні фігури можна розрізняти в основі форми транспортних засобів. Зобрази різні автомобілі товстими і тонкими лініями.

Пісня – музичний твір для виконання голосом.

Кожна пісня має музичну **форму**: вона складається з **куплетів**.

КУПЛЕТ

КУПЛЕТ

КУПЛЕТ

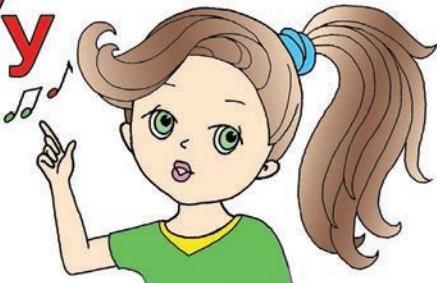

Ту - ту - ту, ту- ту - ту,

гу - де по- тяг на хо - ду.

y
y

Уль - уль - уль, у ма-ши-ни чор- ний руль

Бус - бус - бус - бус, на до-ро-зі ав- то- бус

А. Мігай, Т. Коломієць. «Я по вулиці іду».

Доповни свій спів грою на барабані.

А що цікаве та красиве тобі зустрічається дорогою до школи?

МІЙ ДІМ

У кожного є свій любий дім, усім тепло й затишно у нім.

Продовж речення, добираючи потрібні слова. Казковий палац має... стіни, вікна, дах, димар, вежі, сходи. Які лінії та геометричні фігури використали художники, щоб зобразити будівлі?

Що цікавого ти можеш розповісти про свій дім? Що тобі найбільше в ньому подобається?

О. Злотник, О. Вратарьов. «Музика рідного дому».

Які почуття викликала в тебе пісня? Про що вона розповідає? Хто її виконує? Яка мелодія пісні? Обери відповідне слово.

наспівна

грізна

добра

лагідна

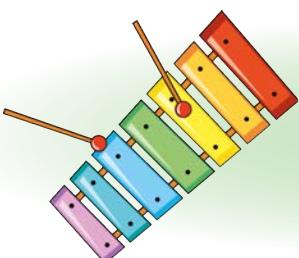
сумна

грайлива

ДОСЛІДЖУЄМО

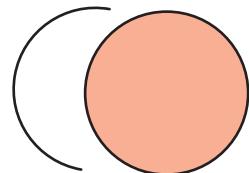
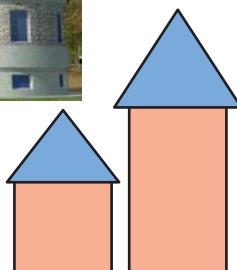

Досліді звуки, які звучать на цих інструментах? Зроби висновки. На якому інструменті можна зіграти мелодію?

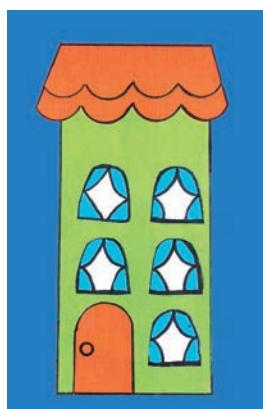

Дослідй, які відомі тобі геометричні фігури можна знайти в зображеннях будинків?

Створи будинок, використавши техніку аплікації. Пригадай, як слід користуватися ножицями та клеєм. Будь охайним (охайною)!

При- віт- ний і світ- лий наш со- няч- ний дім,

Як радісно й весело
жити у нім.

Тут мамина пісня
і усмішка тата.

В любові й добрі
тут зростають малята.

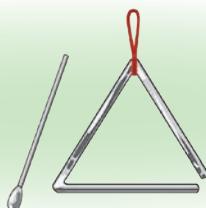
A. Німенко

Т. Шутенко, В. Кукловська. «Будуємо дім».

Який музичний інструмент ти обереш, щоб доповнити
свій спів? Поясни свій вибір.

Вдома створи власноруч інструмент для супроводу сво-
го співу.

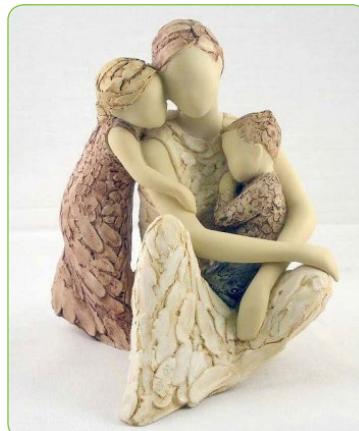

Дослідій найкрасивішу будівлю в тій місцевості, де ти
живеш. Поясни свій вибір.

МОЯ РОДИНА

Мама, тато, брат і я – ось така моя сім'я.
Тітка, дядько, бабця й дід – це усе мій родовід.

Зображені на картинках твори називають **скульптурою**.

Які почуття викликають у тебе ці твори? Використай подані слова.

доброта

радість

любов

ніжність

турбота

Що об'єднує ці твори мистецтва? Придумай до них назви. За допомогою яких матеріалів митці відтворили красу форм скульптур?

О. Злотник, В. Крищенко. «Родина».

Які почуття виникли у тебе під час прослуховування твору? Хто його виконує? Якою є мелодія цієї пісні? Що таке родина?

Перегляд. Мультфільм «Суперсімейка» (фрагмент).

Поміркуй, у чому сила цієї родини.

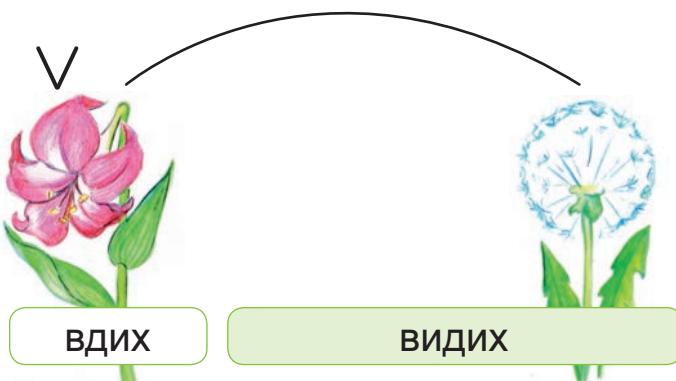

ДОСЛІДЖУЄМО

Розвиваємо дихання справжніх співаків

Швидко і глибоко вдихни повітря носом. Співаючи, видихай якомога повільніше.

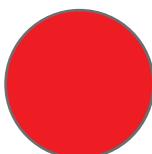
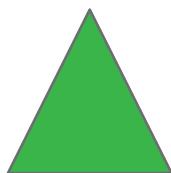

V – знак дихання.

— знак фрази.

Порівняй форми зображених фігур. Назви їх.

«Моя родина» (пластилін або солоне тісто). Придумай власні скульптурні образи. Поміркуй, форми яких об'ємних фігур мають голова, тулуб, руки та ноги людини?

Заспівай пісню. Слідкуй за рухом мелодії та диханням.

V

 У на-
 Не- ве-
 шо- го- О- ме-
 лич- ка сі- ме- леч- ка
 єч- ка.

V

 Тіль-ки
 Та ста- він та во-
 рий, ста- на,
 ра.

Та дві дівки косаті,
 Та два парубки вусаті,
 Та дві Христі в намисті,
 Та дві ляльки в колисці.

Українська народна пісня

Гра «Омелько». У коло, в якому знаходиться «Омелько», під час співу по черзі заходять усі «члени родини». Закінчивши співати, учасники повинні порахувати всіх «родичів» усередині кола.

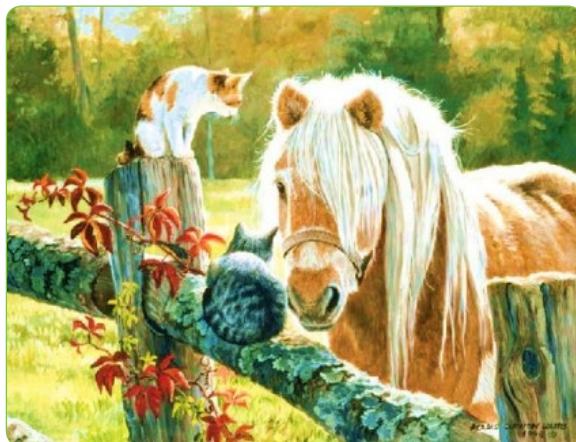
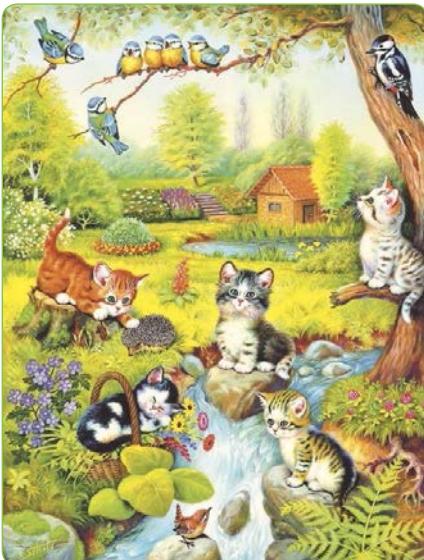

Поміркуй, які бувають родини? Розкажи про свою родину.

МОЇ УЛЮБЛЕНІ ТВАРИНИ

У багатьох із нас є лагідні, щирі й завжди вірні домашні тварини.

Які почуття й емоції викликала в тебе кожна із зображених тварин? Добери слова-характеристики для кожної тваринки.

грайливий

уважний

допитливий

ніжний

сонливий

Українська народна пісня «Котику сіренъкий».

Спробуй рукою намалювати в повітрі лінію мелодії. Поміркуй, що можна робити, слухаючи пісню?

Г. Чубач, «Черепаха-аха-аха». О. Мочайло, «Цуценя» (на вибір).

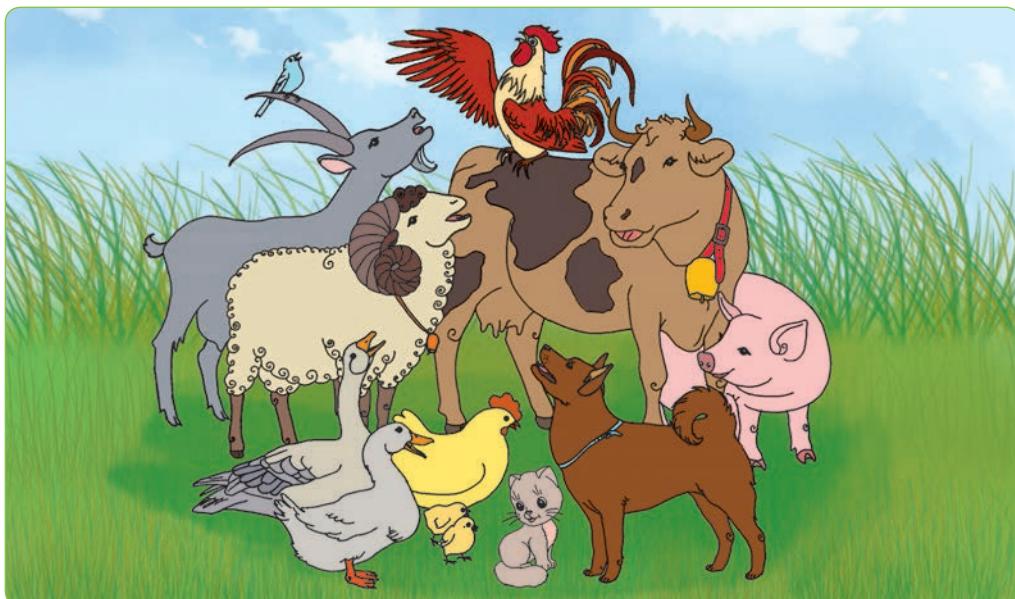
Придумай рухи до пісні. Затанцюй разом із дітьми свого класу.

ТЕАТРАЛІЗУЄМО

Гра-перевтілення «УПІЗНАЙ МЕНЕ»

Уяви себе улюбленою тваринкою. Порухайся, як вона, спробуй заспівати її улюблену «пісеньку». Наприклад, «Мяу, мяу, мяв» або «Гав, гав, гав, гав».

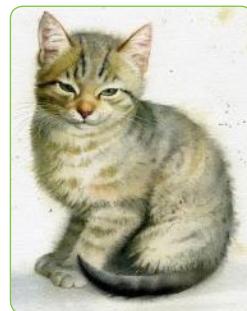

Назви частини тіла котика. Які об'ємні фігури нагадують голова кота, тулууб, хвіст? Які риси цієї тваринки тобі найбільше подобаються?

пухнастість

хвостатість

грайливість

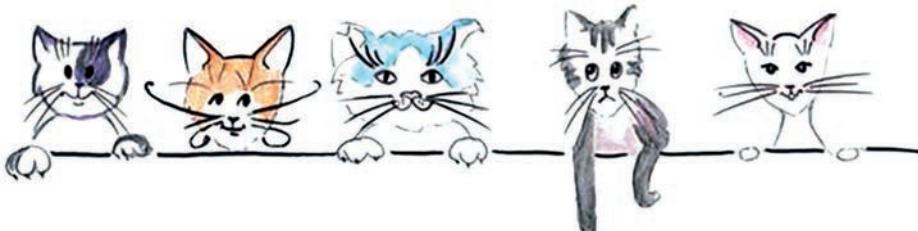
лагідність

Намалюй пухнастого котика (штампування: ватний диск, губка чи шматок зім'ятоого паперу). Скористайся зразками.

Поміркуй, з яких геометричних фігур утворені форми зображеніх котів?

Зверни увагу, як можна намалювати мордочки котиків.

Українська народна пісня «Котику сіренъкий».
Під час співу слідкуй за диханням.

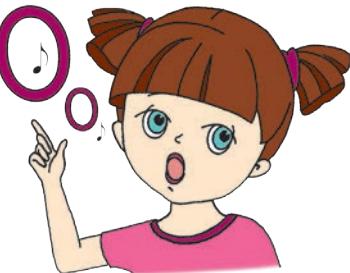
✓ Котику сіренъкий, ✓ котику біленъкий

✓ Котку волохатий, ✓ не ходи по хаті.

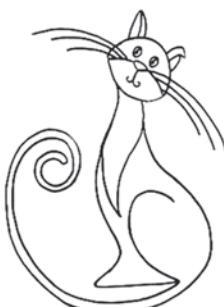
✓ Не ходи по хаті, ✓ не буди дитяти,

✓ Дитя буде спати, ✓ котик воркотати.

✓ Ой, на кота – воркота, ✓ на дитину – дрімота.

Який із музичних супроводів може доповнити твій спів?

Розкажи своїм рідним, як можна засобами мистецтва передати характери улюблених тварин.

ВЕСЕЛІ ПЛЯМИ

Осінь приходить до нас із щедрими дарунками та пріємними сюрпризами.

Подивись, як плями на картині гармонійно поєдналися із лініями та перетворилися на образи. Знайди на картині образи, створені за допомогою плям.

П. Чайковський. «Пори року. Жовтень». Яка мелодія твору, які картини осені ти уявляєш під час слухання?

Р. Грех. «Пісня про гриби» із серії «З любов'ю до дітей». Виконай танцювальні рухи під музику. Доповнуй їх пlesканням у долоні.

ДОСЛІДЖУЄМО

«МУЗИКА І МІЙ НАСТРІЙ»

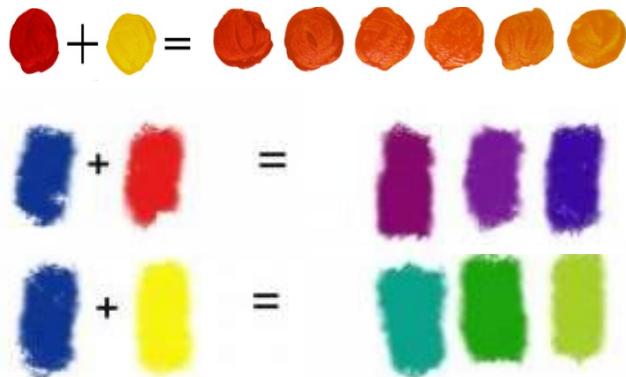

Які емоції викликають у тебе прослухані музичні твори. Спробуй відтворити різний настрій грою на інструментах.

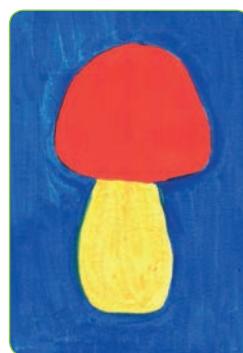
Жовтий, червоний і синій – це **основні кольори**.
Якщо їх парами змішати, утворяться **похідні кольори**:
помаранчевий, зелений і фіолетовий.

Подивись навколо, наведи приклади, де зустрічаються такі кольори.

За допомогою плям основних кольорів створи композицію із зображенням грибів.

Проплескай короткі й довгі звуки поспівки, а потім її за-
співай. Як рухається мелодія пісні? Відобрази рукою.

The diagram illustrates the vocal tract in three horizontal rows, each representing a different vowel sound. The first row shows the position for 'Ди-би' (Dibib), with the tongue low and the lips closed. The second row shows the position for 'піш-ла' (Pish-la), with the tongue slightly raised and the lips closed. The third row shows the position for 'по гри - би' (Po gry - bi), with the tongue high and the lips closed. Each row consists of blue squares representing the oral cavity and a black 'V' symbol indicating the vocal folds.

V   A дід по опень- ки в не- ді- лю ра- нень- ко

V   V   V

М. Завалішина, Л. Рева. «По гриби».

Виконай пісню повільно, помірно, швидко. Як, на твою думку, вона звучить найкраще? Намалюй схему пісні за кількістю куплетів. Добери відповідний супровід.

ОСІНЬ

Тітонька Осінь золотокоса пензлик взяла, фарби взяла.
Золотокоса тітонька Осінь у світ малювати пішла...

В. Бондаренко

Якою художники зобразили осінь? Розглянь, за допомогою яких інструментів і матеріалів створені ці картини.

Красу світу художники передають кольоровим різно-барв'ям, а музиканти – звуковим різноголоссям.

Музика, яку співають – **вокальна**, а яку виконують на музичних інструментах – **інструментальна**.

В. Косенко, «Дощик». К. Меладзе, «Квітка-душа».

Порівняй настрій музики із зображеннями осені на по-передній сторінці. Скористайся словами-підказками.

весела

сумна

грайлива

наспівна

Фортепіано

ДОСЛІДЖУЄМО

Гра «Звуки та кольори осені»

Разом із дітьми свого класу спробуй відтворити звуки осені: грім, шум дощу, спів птахів, шерехи листя.

Поглянь довкола. Зверни увагу, якими різними бувають листочки дерев, кущів. Що вони тобі нагадують?

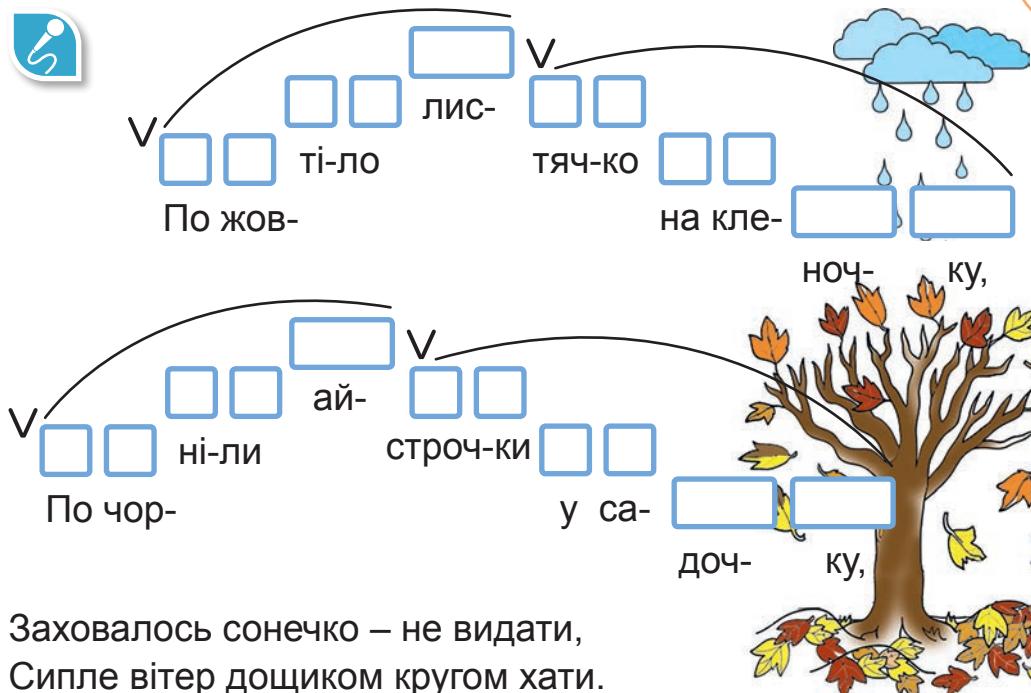

Роздивись, як за допомогою відбитків листя можна створити цікаві образи.

Створи композицію на тему «Осіння пісня» (використовуй відбитки листя).

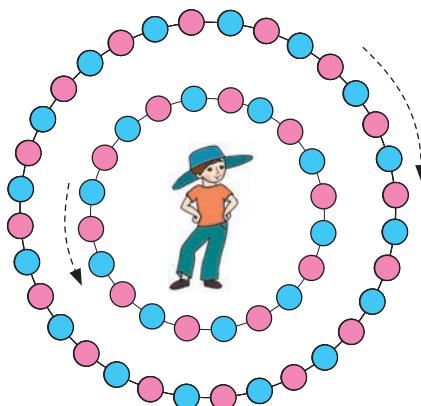

Заховалось сонечко – не видати,
Сипле вітер дощиком кругом хати.

A. Перелісна

В. Верховинець. «Ходять діти в колі» (колективна гра в двох колах). Відгадай, хто зник з малого кола під час співу пісні. Кого упізнають, стає новим «Відгадайком».

Поміркуй, з якими звуками та кольорами ми найчастіше зустрічаємося восени.

ДАРИ ОСЕНІ

Осінь називають щедрою. Адже саме в цю пору року земля дарує щедрий урожай із соковитих, смачних і корисних овочів та фруктів.

Назви овочі зображені на картині? Які з них намальовані червоним, які жовтим, а які зеленим кольорами?

Перегляд. Мультфільм «Ходить гарбuz по городу».

? Які овочі є персонажами мультфільму? Який характер має кожен з них?

грайливий

сумний

веселий

допитливий

сердитий

життєрадісний

Н. Савко, О. Салюк. «Їздить трактор по городу» із серії «З любов'ю до дітей».

ТЕАТРАЛІЗУЄМО

Разом із дітьми свого класу виконайте пісню «Ходить гарбuz по городу» в ролях. Доберіть інструменти для супроводу.

Жовтий та червоний кольори називають **теплими**.

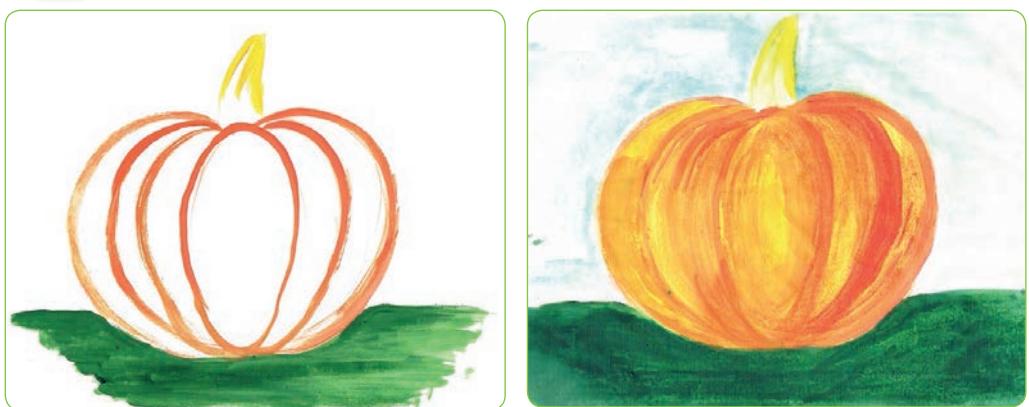
Що відбувається, якщо змішати ці кольори? Наведи приклади використання теплих кольорів навколо тебе.

Роздивись уважно, як прості форми перетворилися на плоди.

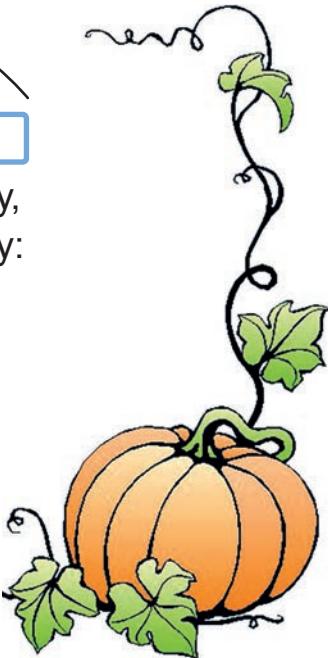
Зобрази осінній спілій гарбуз (використовуй гуаш).

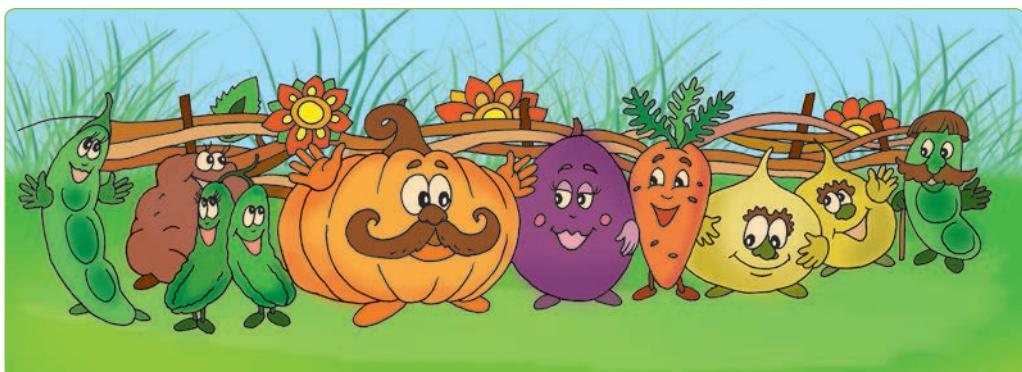
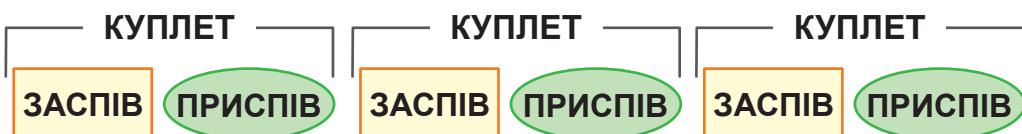

Українська народна пісня «Ходить гарбuz по городу».

V

Хо- дить
Пи- та   гар-буз
єть- ся
по го-
сво-го
ро-ду,
ро-ду:

V

Ой чи   жи-ві,
всі ро   ди-чі   чи
чи   гар   здо-
ро-ві?
бу-

ХОЧУ БУТИ ЗДОРОВИМ

А чи знаєш ти, що танцювати – дуже корисно для здоров'я? Наприклад, український народний танець «Гопак» гармонійно розвиває й зміцнює м'язи рук, ніг і спини, формує красиву поставу.

Що зображено на картині? Які кольори на ній переважають? Які почуття викликає у тебе ця картина?

бадьорість

радість

спокій

сум

енергійність

Танець – це рухи під музику.

Перегляд. Український народний танець «Гопак».

Як рухаються танцівники під музику? Це вокальна чи інструментальна музика?

Спробуй вивчити й виконати руhi українських народних танців (присідання, оберти тулуба, колупалочка).

ТЕАТРАЛІЗУЄМО

Пластична імпровізація «Настрій»

Рухами, жестами, мімікою обличчя відтвори різні емоції.

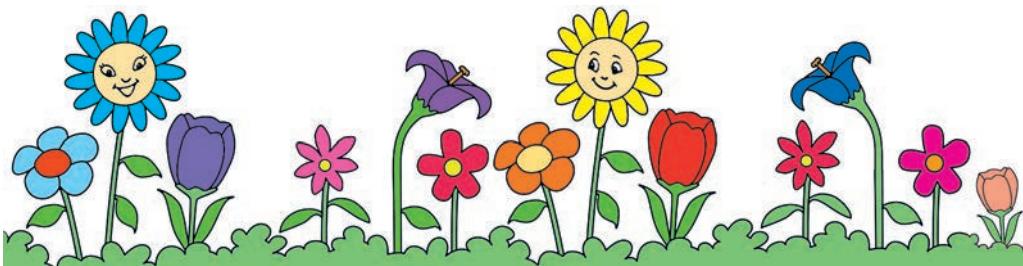
сердито

сумно

весело

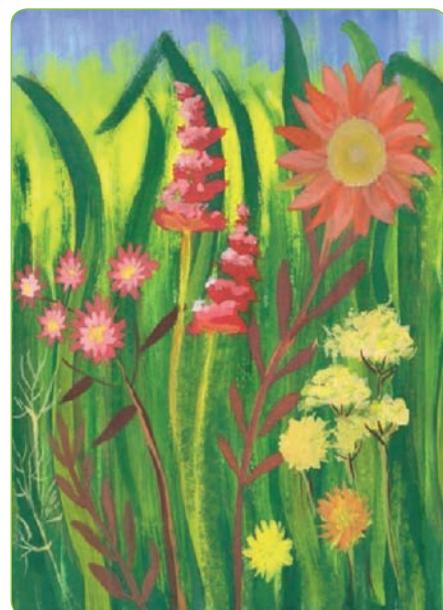
спокійно

грізно

Підтримувати міцне здоров'я допомагає трав'яний або квітковий чай, який має потужну цілющу силу. А ще лугові квіти й трави просто тішать нас своєю красою.

«Квітучий луг» (гуаш, «теплі кольори»). Спочатку створи підмальовок. Зачекай, доки підсохне фарба. За допомогою теплих плям і ліній зобрази лугові квіти й трави.

Музика може нас бадьорити, заспокоювати. Пригадай, чи траплялися з тобою такі ситуації.

Придумай мелодії.

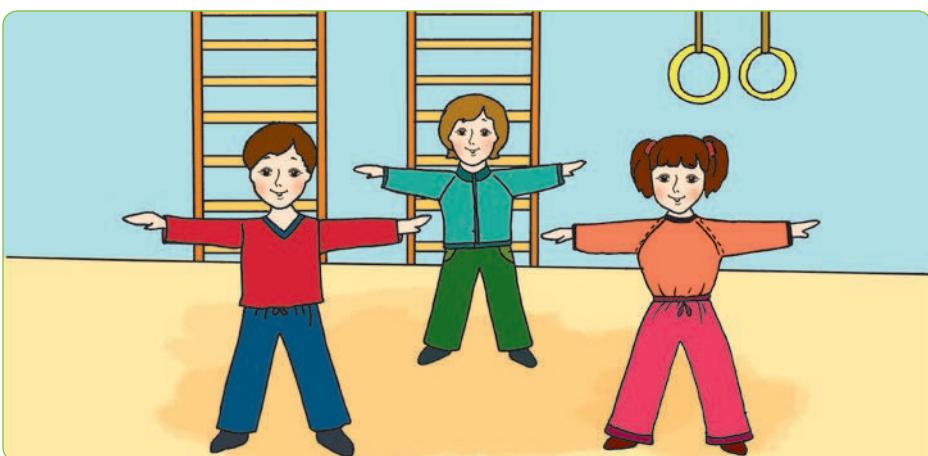
Ми зав- зя- ті ма- лю- ки
Ро- бим впра- ви за- люб- ки.

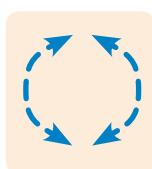
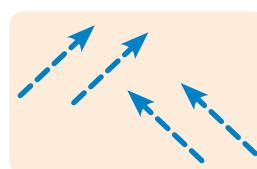
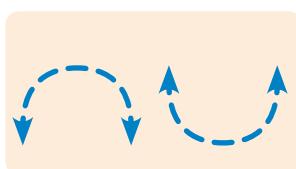
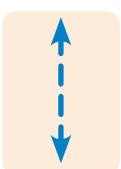
Друж- ні ми та ду- жі,
До спор- ту не бай- ду- жі.

О. Янушкевич. «Пісня про зарядку». Виконай рухи під спів.

Для поліпшення зору виконуй вправи під приємну музику. Слідкуй за стрілками очима.

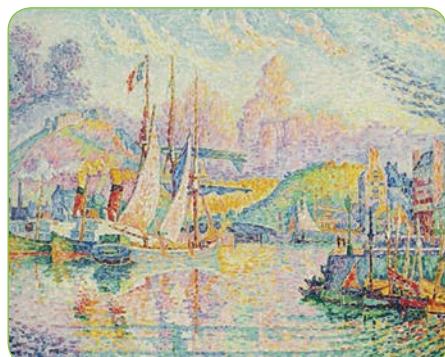

Поміркуй, навіщо людині зміцнювати здоров'я, робити зарядку.

ВОДА НАВКОЛО МЕНЕ

Природа, як і людина має свій характер і мінливий настрій. Митці намагаються вловити й відобразити його у своїх творах.

Які кольори на картинах викликають у тебе відчуття прохолоди, тепла? Що ти відчуваєш, розглядаючи картини?

спокій

напруженість

хвилювання

сум

радість

Красу озер, річок та морів можна відтворити за допомогою фотографій і малюнків, а їхні звуки і шуми – за допомогою музики.

М. Скорик. «Мелодія».

Який інструмент звучав? Музика тиха чи гучна, швидка чи повільна? Яка з картин на стор. 44 створює та-кий самий настрій, як і прослуханий музичний твір?

Сопілка

Фортепіано

Скрипка

Барабан

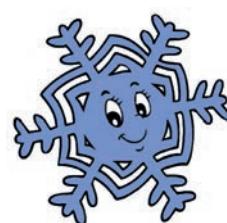
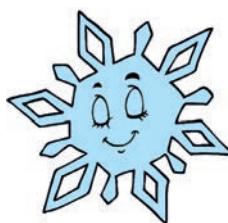
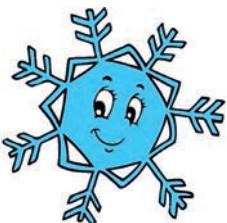
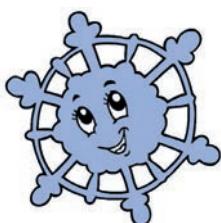

«Море хвилюється раз, море хвилюється два, море хвилюється три, нумо, як хвиля (вітер, риба і т.і.), завмри».

ДОСЛІДЖУЄМО

Синій, фіолетовий – **холодні кольори**. Досліди, як утворити відтінки холодного кольору.

Наведи приклади «холодних кольорів» у твоїй класній кімнаті.

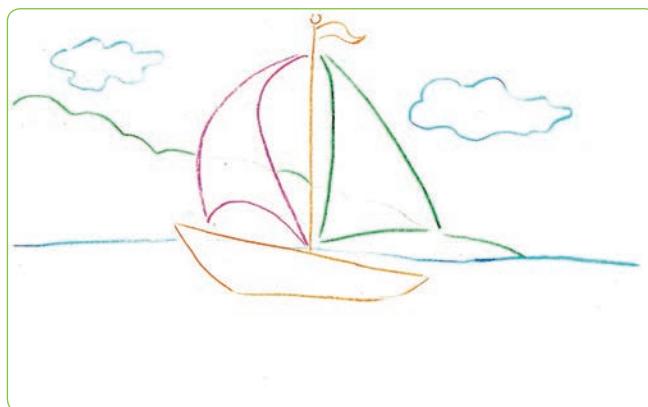
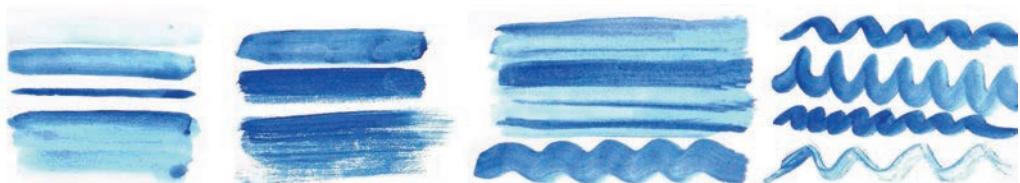

Настрій можна передати за допомогою форми хвиль. Наприклад, спокійний – прямі лінії, похмурий – великі хвилі.

З'ясуй, якої форми мазки можна зробити тонким, товстим, круглим, пласким пензлем.

Створи за допомогою холодних кольорів композицію із човником (використай акварель).

Уявна лінія, що відділяє на малюнку небо від землі називається **лінією горизонту**.

Виконай пісні з різним настроєм (веселим, сумним).

V

 Ко- ха- хви- ля.
 ли- ε

И И

У ніч- но- му мо- рі
 Ма- ле- сень- кий чо- вен
 В си- ньо- му про- сто- рі.

Л. Жолновач. «Човник».

Який настрій у дітей на картинках? Спробуй розповісти, що відбувається на зображеннях.

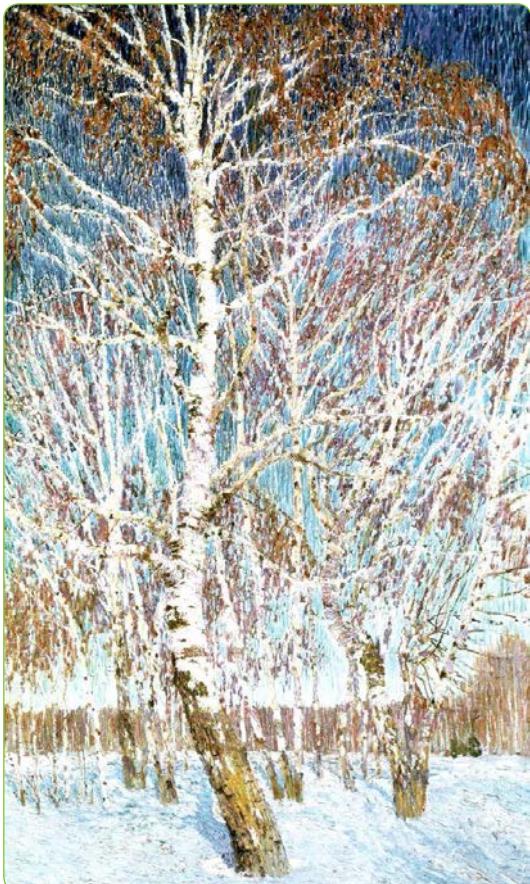
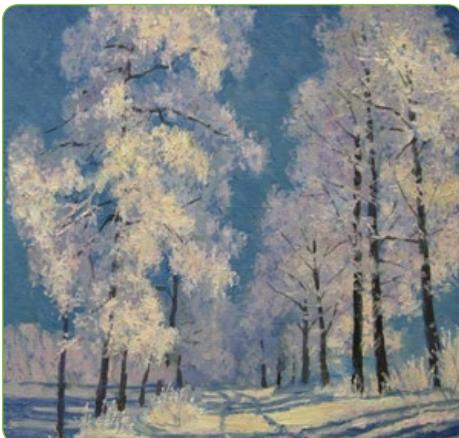

Чи любиш ти відпочивати поруч з водоймою? Що тобі найбільше подобається у такому відпочинку?

ПРИВІТ, ЧАРІВНИЦЕ ЗИМО!

Яка гарна зима! Художники й музиканти різними засобами передають її красу.

Що ти відчуваєш, розглядаючи художні твори?

спокій

напруженість

хвилювання

сум

радість

Поміркуй, як природа, зображена на картинах, приготувалась до зими. Знайди лінію горизонту на картинах.

Дж. Ласт. «Зима».

Яка зима відтворена у музиці? Що ти уявляєш під час слухання?

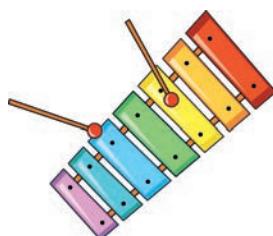
Музика пісні скаутів, вірші З. Лисевич. «Танці-зігріванці» з циклу «З любов'ю до дітей».

ЕКСПЕРИМЕНТУЄМО

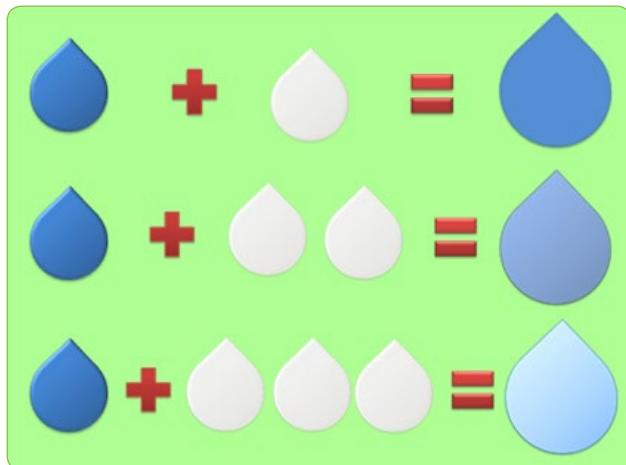

Придумай маленьку історію про зиму. На ксилофоні чи металофоні добери звуки (високі, низькі) для музичного супроводу твоєї розповіді.

Перетвори синій колір фарби в ніжний блакитний. Для цього змішай синю фарбу з білою. Розв'яжи «кольорові приклади».

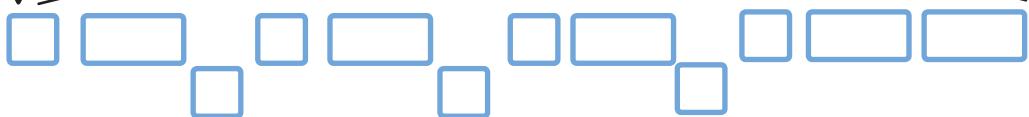
Зобрази зимовий краєвид синьою та білою фарбами (гуаш).

Заспівай, доповнюючи свій спів грою на музичному інструменті.

V

Круж-ля- ють та- нок свій кра- си- вий з хма- ринки
Ле- гень- кі, бі- лень- кі, пух- нас- ті сні- жин- ки.

Придумай мелодію до вірша. Вона буде весела чи сумна? Як різні настрої можна передати за допомогою музики? Використай слова-підказки.

Мені на долоню злетіли з хмаринки
Дві білі сніжинки і ще дві сніжинки.
А разом виходить якась дивина —
А разом виходить краплина одна!

А. Качан

Чому ти любиш зиму?

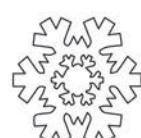

ЗИМОВІ СЮРПРИЗИ

Зима приносить нам багато радості. Ми любимо грати у сніжки, кататися на санчатах, лижах, ліпти сніговиків. А ще сніг і лід – це чудові матеріали для створення скульптур.

Що відбувається на картині? Що зображене ближче, а що – вдалині? Якого кольору сніг? Які спогади, почуття викликають зображення?

- А. Вівальді. «Пори року», «Зима» (фрагмент).
В. Верховинець, Л. Глібов. «Зимонька-снігуронька».

Якою постає в твоїй уяві зима під час слухання кожного твору? Порівняй твори. Використовуй слова-підказки.

швидко

тихо

інструментальна

вокальна

повільно

гучно

Ніжками затупотіли – ось так.

Сніг з долоньок обтрусили – ось так.

А тепер у боки взялись – ось так,

Як сніжинки покружляли – ось так.

Обернулися довкола – ось так,

Нахилилися додолу – ось так.

Разом, хлопці і дівчатка,

Наш танок почнем спочатку.

ДОСЛІДЖУЄМО

Гра «ЗВУКИ ЗИМИ»

Разом із дітьми свого класу спробуй відтворити звуки зими: дзвін бурулькою, скрип снігу, завивання віtru.

Дізнайся, що станеться, якщо, малюючи аквареллю, додавати більше води.

Поміркуй, де правильно розміщене зображення. Чому?

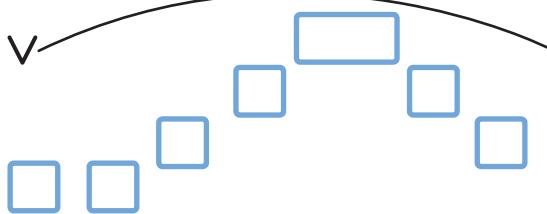
«Сніговик-жонглер» (акварель, воскові олівці).

Зобрази восковими олівцями деталі: руки-гілочки, ніс-морквинку, очі, капелюх-відро, шарфік, сніжки... Змочи чистою водою тло навколо Сніговичка та обережно нанеси відтінки синьої барви акварельних фарб.

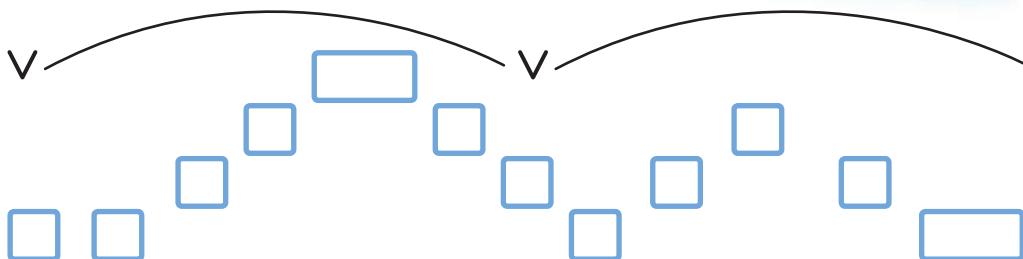

В. Верховинець, Л. Глібов. «Зимонька-снігуронька».

Зи-монь- ко- сні- гу- ронь- ко,
А тру- си ти- хе- сень- ко,

На- ша бі- ло- гру- донь-ко, не вер- ти хвос- том,
Рів-нень- ко, гла-день-сень- ко срі-бнень-ким сніж- ком.

Поміркуй, звучання якого музичного інструмента най-
краще підійде для супроводу цієї пісні.

Яку музику можна назвати «Танок сніжинок», а яку –
«Пісня завірюхи»?

Поміркуй, які кольори та звуки має зима?

МІЙ ЗИМОВИЙ НАСТРІЙ

Чому ти любиш зиму? Певно тому, що вона приносить багато чудових розваг. А ще взимку багато свят!

Про що нам розповідає картина? Який настрій вона передає? Яким кольором віддав перевагу художник? Спробуй уявити думки персонажів картини та озвучити їх.

Ф. Колеса. «Сипле сніг».

Дж. Пъерпонт «Jingle Bells» («Дзвіночки дзвенять»).

Прослухана музика вокальна чи інструментальна?
Який настрій вона створила?

хор

орекстр

весела

наспівна

сумна

танцювальна

грайлива

«Я мандрую по землі. Віхола гуде» (із серії «З любов'ю до дітей», вірші О. Салюк).

ДОСЛІДЖУЄМО

А яке свято без подарунків?! Чудово, якщо вони створені власноруч. Порівняй зображення: знайди спільні та відмінні ознаки.

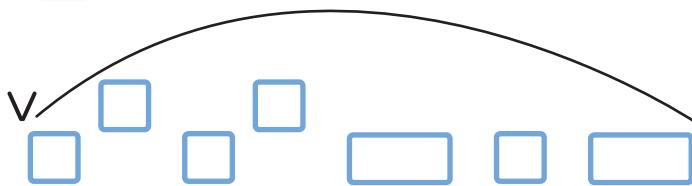
Створи власноруч листівку до зимових свят із зображенням пташкі на гілці.

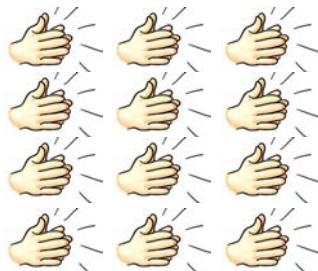
**ЩАСЛИВИХ
НОВОРІЧНИХ СВЯТ!**

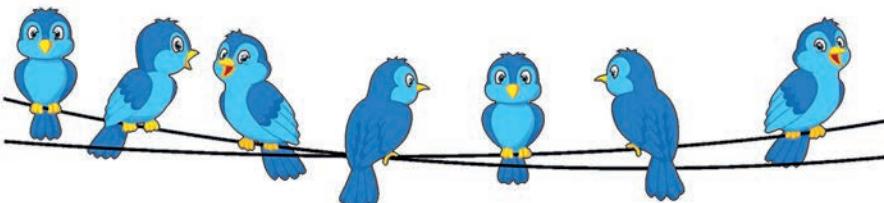
Н. Горбенко. «Сніг-сніжок».

Бі- лий бі- лий сніг- сні- жок,
Ти ле- ти до нас, дру- жок,
За- си- пай у- сі дво- ри –
Ра-дість це для діт- во- ри!

Виконай пісню під власний супровід. Склади розповідь за однією з картин.

Який настрій викликає у тебе зима?

МОЇ РІЗДВЯНІ ВІДКРИТТЯ

Одне з найбільших зимових свят – Різдво. І дорослі і малеча чекають його з нетерпінням.

Чи відомо тобі, як святкують в Україні Різдво? А як його святкують люди, які зображені на картині?